

Nezbytnost zachování primární prevence rizikového chování

Jménem A.N.O. - Asociace nestátních organizací, která sdružuje 26 poskytovatelů služeb prevence a léčby závislostí, z nichž je 18 největších certifikovaných poskytovatelů primární prevence v České republice, se chceme vyjádřit k důležitosti zachování služeb primární prevence rizikového chování.

Pro udržení školské primární prevence rizikového chování (dále jen prevence) ve stávající kvalitě a rozsahu je **nutné zachovat finanční podporu na rok 2021 od hlavních donátorů minimálně ve stávající míře**. S ohledem na již dnes zřejmé dopady pandemie onemocnění Covid-19 v oblasti duševního zdraví bude nezbytné posílení důležitosti prevence nejen ve školách ale i v povědomí odborné a laické veřejnosti, které je třeba zajistit adekvátním financováním.

Vnímáme, že naší povinností je mírnit dopady pandemie na děti, mladé lidi a pedagogy a podpořit nastolení bezpečného klimatu ve školách. V současné situaci i po plnohodnotném obnovení školní docházky bude pro školy nezbytná podpora organizací poskytujících primární prevenci. To může mj. podpořit jasně deklarovaný postoj MŠMT a ostatních donátorů k potřebnosti realizace preventivních aktivit na školách. Předpokládáme též, že vroste zájem škol o poskytování služeb na úrovni selektivní prevence, kterou nejsou pedagogové schopni realizovat samostatně.

Ve shodě se stanoviskem¹ Odborné společnosti pro rizikové chování, zastáváme názor, že je nezbytné věnovat zvýšenou pozornost oblasti vztahů a duševního zdraví.

„Primární prevenci považujeme za jeden ze základních pilířů bezpečného zvládnutí obnovy klimatu škol po jejich znovuotevření. Jsme si vědomi faktu, že většina mimoškolních aktivit (výlety, školy v přírodě) bude po otevření škol zrušena. Zároveň jako odborníci z oblasti prevence, školství a rodinných vztahů výrazně doporučujeme zachování preventivních aktivit, a to alespoň ve formě:

- třídnických hodin (popřípadě tzv. denních komunitních kruhů) - které vytvoří vhodný prostor pro podporu vzájemného sdílení prožitého mezi dětmi a pomohou obnově vztahu jak mezi žáky, tak mezi nimi a třídním učitelem.
- preventivního programu - který mnoho škol realizuje dlouhodobým způsobem ve spolupráci s externími organizacemi. Důležitými tématy bude zejména: znovunastavení pravidel soužití třídy, podpora vzájemných vztahů a zájmu jeden o druhého, podpora komunikace tváří v tvář, antistresové aktivity apod.

Tyto dvě aktivity považujeme za zásadní a podpůrné pro děti i jejich učitele, v obnovování procesu školní docházky, a pečující o obě strany ve velmi náročné situaci.“¹

Organizace poskytující služby primární prevence v období uzavření škol v důsledku pandemie flexibilně zareagovaly a poskytovaly podporu školám, připravily programy zohledňující specifické potřeby škol a žáků související se zvýšenými nároky na zvládnání krizové situace, péči o duševní zdraví a vztahy.

Nedostatek finančních prostředků na zajištění preventivních aktivit pro externí poskytovatele primární prevence ve školách by způsobil výpadek funkčního článku v systému primární prevence rizikového chování ve školách v ČR. Ve svém důsledku by pak nejen ohrozil zdraví, ale znamenal i nemalé budoucí náklady na péči a léčbu.

Mgr. Eva Kuncová,
předsedkyně sekce primární prevence

¹ Situace ve školách po pandemickém přerušení pravidelné školní docházky aneb důležitost primární prevence - celý text prohlášení k dispozici zde: <https://www.osprch.cz/index.php/38-dulezitest-primarni-prevence-po-znovuotevreni-skol>